

**ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ**

Αθήνα, 28 Ιανουαρίου 2021

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

«Φύλαξη και προστασία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.)»

Αιτιολογική Έκθεση

Ειτί της αρχής:

Το χρόνιο πρόβλημα της βίας και ανομίας, που επικρατεί σε πολλά ΑΕΙ της χώρας και έχει οξυνθεί τα τελευταία χρόνια, δεν απειλεί μόνο την ασφάλεια των μελών της παινεπιστηματικής κοινότητας, των εργαζομένων και των επισκεπτών, αλλά πλήττει ευθέως την ελευθερία του λόγου, της έρευνας και της διδασκαλίας, αγαθά τα οποία συγκροτούν από κοινού το μείζον προστατευόμενο συνταγματικό αγαθό της ακαδημαϊκής ελευθερίας.

Η παθογένεια αυτή δεν έχει αντιμετωπιστεί επιτυχώς από τις ρυθμίσεις του άρθρου 64 του ν. 4623/2019, κάτι που εγκαίρως το Κίνημα Αλλαγής είχε υπογραμμίσει ήδη από τον χρόνο συζήτησης αυτής της ατελούς και αναποτελεσματικής ρύθμισης, με ευδιάκριτο ιδεοληπτικό περιεχόμενο. Έτσι, πολύ φυσιολογικά, παρά τις περί του αντιθέτου εξαγγελίες της Κυβέρνησης, το πρόβλημα όχι απλώς δεν λύθηκε, αλλά, αντιθέτως, επιτάθηκε, με συνέπεια να έχουν προσφάτως εκδηλωθεί ακόμη και κρούσματα δημόσιου εξευτελισμού ακαδημαϊκού δασκάλου μέσα στο γραφείο του.

Υπενθυμίζεται ότι το μόνο νομοθέτημα που άγγιξε ουσιαστικά το ζήτημα ήταν ο ν. 4009/2011 της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ με Πρωθυπουργό τον Γιώργο Παπανδρέου, ο οποίος όριζε (άρθρο 5 παρ. 2) ότι με τον Οργανισμό κάθε ΑΕΙ ρυθμίζονται τα θέματα της οργανωτικής δομής και λειτουργίας του, ιδίως... (κθ') "οι φορείς φύλαξης του ιδρύματος και της περιουσίας του", ενώ το άρθρο 6 παρ. 1 προέβλεπε ότι ο Εσωτερικός Κανονισμός κάθε ΑΕΙ θα καθορίζει τα θέματα εσωτερικής λειτουργίας, μεταξύ των οποίων "(ιθ') τα ειδικότερα θέματα φύλαξης του ιδρύματος και της περιουσίας του". Ως γνωστόν, ο ν. 4009/2011, μολονότι υιοθεψήθηκε από τη συντριπτική πλειονότητα των βουλευτών, στη συνέχεια αποδυναμώθηκε με επιμέρους τροποποιήσεις διαδοχικών κυβερνήσεων και τελικά καταργήθηκε εν συνόλω από την Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ/ΑΝΕΛ.

Με αυτά τα δεδομένα, το Κίνημα Αλλαγής λαμβάνει σήμερα την πρωτοβουλία να καταθέσει ολοκληρωμένη Πρόταση Νόμου με σκοπό την αποτελεσματική φύλαξη και προστασία των χώρων των ΑΕΙ, των πανεπιστημιακών υποδομών και εγκαταστάσεων, με παράλληλη διαφύλαξη της ελεύθερης και απρόσκοπτης διαβίωσης και εργασίας του διδακτικού προσωπικού, των φοιτητών και εργαζομένων και τη διασφάλιση του υπέρτερου συνταγματικού αγαθού της ακαδημαϊκής ελευθερίας.

Η παρούσα Πρόταση Νόμου αποτελεί εφαρμογή του άρθρου 16 παρ. 5 του Συντάγματος, στο οποίο ορίζεται ότι "η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση". Η "πλήρης" αυτοδιοίκηση έχει την έννοια ότι η διοίκηση των ΑΕΙ όχι μόνον ασκείται από τα ίδια τα ιδρύματα, αλλά περιλαμβάνει όλες ανεξαιρέτως τις όψεις της διοικητικής λειτουργίας, ιδίως αυτές που άπονται του θεμελιώδους αγαθού της ασφάλειας και κατά τούτο συγκροτούν τον πυρήνα κάθε δημόσιας διοίκησης. Συνεπώς, το ίδιο το Σύνταγμα απονέμει στα ΑΕΙ την πρωταρχική ευθύνη για την εφαρμογή της νομοθεσίας που έχει ως αντικείμενο την ασφάλεια και προστασία των προσώπων και πραγμάτων που εντάσσονται στο πεδίο της αρμοδιότητάς τους. Συνεπώς, κάθε διάταξη νόμου που τυχόν αναθέτει σε όργανα του εν στενή ενοιά Κράτους αυτήν την ευθύνη, δημιουργώντας μάλιστα επί τούτω ειδικά αστυνομικά τμήματα στους χώρους των ΑΕΙ, είναι ευθέως αντισυνταγματική.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κατατείνουν στην εφαρμογή των αρχών της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας, αφού, σύμφωνα με έγκυρες επιστημονικές έρευνες, η φύλαξη και προστασία των πανεπιστημίων είναι περισσότερο αποτελεσματική όταν οι υπηρεσίες του την αναλαμβάνουν αποτελούν οργανικό τμήμα της πανεπιστημιακής κοινότητας και δεν ασκούνται από εξωτερικούς παράγοντες. Η παρούσα νομοθετική πρόταση ενισχύει συνεπώς την ευθύνη και λογοδοσία των πανεπιστημιακών αρχών, καθώς δεν τις καθιστά απλώς υπεύθυνες για την ασφάλεια των πανεπιστημίων αλλά τους παρέχει και τα μέσα για να το επιτύχουν. Επομένως, η δημιουργία εσωτερικής υπηρεσίας στα Πανεπιστήμια δεν ενισχύει μόνο το αυτοδιοίκητο αλλά και την αποτελεσματικότητα της προστασίας.

Εξ άλλου, με την Πρόταση Νόμου διασφαλίζεται και υπηρετείται η γενική αρχή της αναλογικότητας, καθώς η ρύθμιση είναι απολύτως αναγκαία και ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Η δημιουργία αυτοτελούς δομής, επιφορτισμένης με την ευθύνη φύλαξης και προστασίας των χώρων και εγκαταστάσεων των ΑΕΙ, συνιστά μέτρο που τελεί σε προφανή και ευθεία αναλογία προς τον σκοπό της διασφάλισης της ακαδημαϊκής ελευθερίας, όπως αυτός κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα. Με τον τρόπο αυτόν, αποφεύγονται άλλες εντελώς δυσανάλογες και αδικαιολόγητα επαχθείς για τη λειτουργία των ΑΕΙ επιλογές που αντί να επιλύσουν το πρόβλημα είναι μάλλον βέβαιο πως θα συμβάλουν στην περαιτέρω όξυνσή του.

Ειδικότερα, επί των άρθρων:

Με το άρθρο 1 της Πρότασης Νόμου, επιβεβαιώνεται η γενική αρχή ότι η ευθύνη φύλαξης των χώρων των ΑΕΙ ανήκει στα ίδια τα ιδρύματα, ως έκφανση του συνταγματικά κατοχυρωμένου αυτοδιοίκητου. Το έργο της φύλαξης και προστασίας ανατίθεται σε ειδική Υπηρεσία Φύλαξης που συστήνεται ως αυτοτελής οργανική δομή των ΑΕΙ, υπαγόμενη απευθείας στον Πρύτανη, η οποία συνεργάζεται με κάθε αρμόδια δημόσια αρχή.

Με το άρθρο 2, ορίζονται το αντικείμενο, οι αρμοδιότητες και η διοικητική διάρθρωση της Υπηρεσίας Φύλαξης. Στόχος της λειτουργίας της παραμένει η ενίσχυση της ασφάλειας του διδακτικού προσωπικού, των φοιτητών και επισκεπτών των ΑΕΙ. Της Υπηρεσίας προϊσταται προϊστάμενος με πενταετή θητεία με διαφανή και αξιοκρατικό τρόπο επιλογής. Η Υπηρεσία έχει την ευθύνη συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές των ΑΕΙ και τις λοιπές δημόσιες αρχές, διατηρώντας την αρμοδιότητα ειδοποίησης της αστυνομικής αρχής σε περίπτωση τέλεσης πλημμελήματος ή κακουργήματος εντός των χώρων αρμοδιότητάς της.

Στο άρθρο 3 προβλέπεται κάθε αναγκαία ρύθμιση σχετική με την πρόσληψη, υπηρεσιακή κατάσταση και εκπαίδευση των υπαλλήλων της Υπηρεσίας Φύλαξης. Κοινή συνισταμένη των προτεινόμενων ρυθμίσεων αποτελεί η αξιοκρατική επιλογή και η ειδική και κατάλληλη εκπαίδευση, ως εχέγγυο για την εκπλήρωση της αποστολής της Υπηρεσίας.

Το άρθρο 4 περιγράφει το πλαίσιο ελεύθερης κίνησης και εργασίας του διδακτικού προσωπικού, των φοιτητών και εργαζομένων, εντός των χώρων των ΑΕΙ, με τη χρήση ακαδημαϊκής ταυτότητας ή κάρτας εργαζομένου. Καθιερώνεται ειδική κάρτα εισόδου για τους επισκέπτες, ενώ παρέχεται η ευχέρεια καθορισμού χώρων ελεύθερης εισόδου και εξόδου, ιδίως για σκοπούς ψυχαγωγίας και πολιτισμού. Δίνεται δε η δυνατότητα, σε περίπτωση αυξημένων αναγκών, να συνάπτεται επικουρικά δημόσια σύμβαση με πιστοποιημένους ιδιωτικούς φορείς.

Με το άρθρο 5, επιβεβαιώνεται η ισχύς των γενικών διατάξεων για την προστασία των υπαλλήλων της Υπηρεσίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Το άρθρο 6 ορίζει ότι το κόστος λειτουργίας των Υπηρεσιών Φύλαξης καθώς και του κόστους των συναίφων υποδομών των ΑΕΙ καλύπτεται από τον κρατικό προϋπολογισμό, μέσω επιπλέον τακτικής χρηματοδότησης των ΑΕΙ. Με τα άρθρα 7 και 8 ορίζεται, αντιστοίχως, η κατάργηση αντίθετων διατάξεων νόμου και η άμεση έναρξη ισχύος των ως άνω διατάξεων.